

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА УЧЕНИТЕ
ОТ ИНСТИТУТ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА
ОБЩЕСТВАТА И ЗНАНИЕТО
ЗА 2015 ГОДИНА

ПУБЛИКАЦИИ В СБОРНИЦИ, ИЗДАДЕНИ ОТ ПРЕСТИЖНИ МЕЖДУНАРОДНИ ИЗДАТЕЛСТВА

- **Boyadjieva, Pepka, Ilieva-Trichkova, Petya.** Higher Education and Social Trust: A European Comparative Perspective. Comparative Sciences: Interdisciplinary Approaches, Nikolay Popov & Alexander W. Wiseman (Eds.), Vol. 26, Emerald, 2015
- **Ilieva-Trichkova, Petya, Stoilova, Rumiana, Boyadjieva, Pepka.** Regional Gender Differences in Vocational Education in Bulgaria. Gender Segregation in Vocational Education (Comparative Social Research), Vol 31, Emerald Group Publishing Limited, 2015
- **Petrov, V.P.** Dynamic Aspects of the Development of Process Ontology. Dynamic Being: Essays in Process-Relational Ontology, Cambridge Scholars Publishing, 2015
- **Riebling, J., Stoilova, R., Hofäcker, D.** Habits or Frames? Explaining Patterns in the Division of Paid and Unpaid Work in Germany, Bulgaria, France and Hungary. Women and employment in Eastern Europe, Palgrave MacMillan, 2015.

ПУБЛИКАЦИИ В СБОРНИЦИ, ИЗДАДЕНИ ОТ ПРЕСТИЖНИ МЕЖДУНАРОДНИ ИЗДАТЕЛСТВА

- **Stoilova, R.** The Welfare State in the Context of the Global Financial Crisis. In Schubert/ de Vilotta/Kuhlmann, “Challenges to European Welfare Systems”, Springer Publishing, 2015.
- **Vassil Kirov**, Jaehrling, Karen, Torvatn, Hans, Finnestrand, Hanne Olofsson. The (In)Visible Third Party: De- and Re-regulation of Working Conditions through Public Procurement: Hard Work in New Jobs The Quality of Work and Life in European Growth Sectors, Palgrave Macmillan, 2015, 130 – 150.
- **Vassil Kirov.** Can Social Partners Improve the Quality of Work in Low-Wage Work in Europe?’. Hard Work in New Jobs The Quality of Work and Life in European Growth Sectors, Palgrave Macmillan, 2015, 114 – 129.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. МИСИЯ И ПРИОРИТЕТИ
2. СТРУКТУРА И ЩАТЕН СЪСТАВ
3. НАЙ-ЗНАЧИМИ ПОСТИЖЕНИЯ
4. ПУБЛИКАЦИИ И ЦИТИРАНИЯ
5. МЕЖДУНАРОДНИ КОНФЕРЕНЦИИ, СЕМИНАРИ И РАБОТНИ СРЕЩИ
6. ПРОЕКТНА ДЕЙНОСТ
7. ЕКСПЕРТНА ДЕЙНОСТ И ОТНОШЕНИЯ С ИНСТИТУЦИИ
8. ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ И ПОДГОТОВКА НА СПЕЦИАЛИСТИ
9. ИЗДАТЕЛСКА И ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ
10. ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА ИИОЗ

МИСИЯ И ПРИОРИТЕТИ

МИСИЯ И ОСНОВНИ ПРИОРИТЕТИ

- ◆ Утвърждаване като водещ научен, изследователски и експертен център в областта на социалните и хуманитарни науки;
- ◆ Мултидисциплинарно сътрудничество с други академични центрове в страната и света;
- ◆ Привличане на млади и талантливи учени в областта на обществените науки;
- ◆ Разпространяване на резултатите от социалните и философските изследвания в обществото.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ

- ◆ Рамкова програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“;
- ◆ Стратегия „Европа 2020“ на Европейския съюз;
- ◆ Национална програма за развитие „България 2020“;
- ◆ Национална стратегия за научни изследвания на Министерство на образованието и науката;
- ◆ Стратегически направления и приоритети на научната политика на БАН;
- ◆ Основни приоритети на учените от ИИОЗ за периода 2014-2016, утвърдени от НС на ИИОЗ.

ОСНОВНИ ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ НАПРАВЛЕНИЯ

- ◆ Обществените предизвикателства – преодоляване и нови възможности;
- ◆ Интелигентен растеж – общество на знанието и иновациите;
- ◆ Ролята на науката в обществото – публичен образ на научните изследвания;
- ◆ Младото поколение – предизвикателства пред включването на младите хора в пазара на труда;
- ◆ Знанието отвъд решаването на проблеми – фундаментални изследвания в областта на философията, социологията и наукознанието;
- ◆ Ценности, толерантност, солидарност, идентичности.

СТРУКТУРА И ЩАТЕН СЪСТАВ

НАПРАВЛЕНИЯ

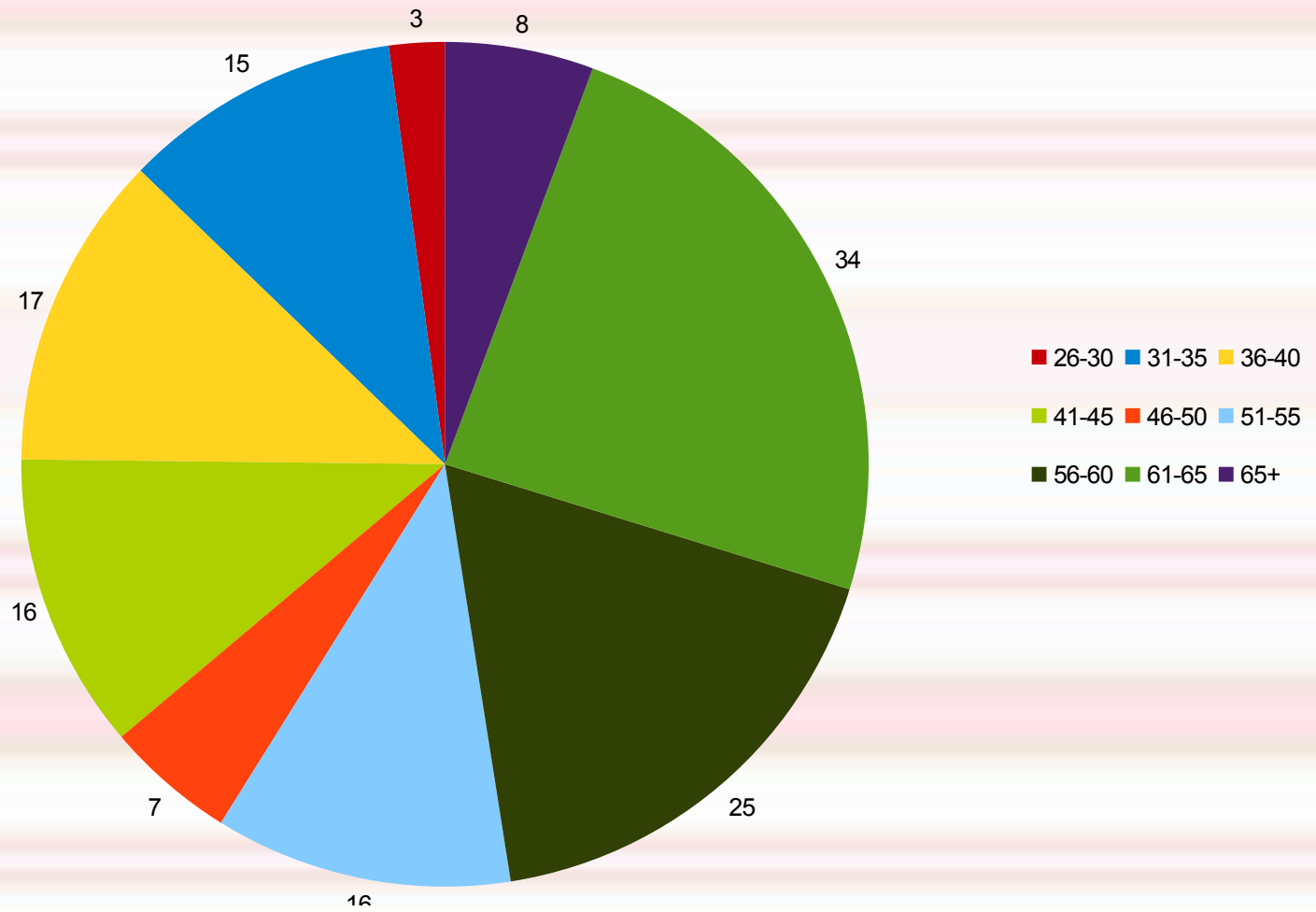
Знание и реалност	Неравенства и социална промяна	Социална активност и светоглед
Онтология, епистемология, философия на науката	Социални теории, стратегии и прогнози	Религия, вярвания, светоглед
Логически системи и модели	Публични политики и социални промени	Култура, естетика, ценности
История на философските и научните идеи	Социален контрол, отклонения и конфликти	Етически изследвания
Знание и реалност: модели, методологии и евристики	Общество на знанието: наука, образование и иновации	Антропологически изследвания
		Общности и идентичности

Център за емпирични социални изследвания

ЩАТЕН СЪСТАВ (към 31.12.2015)

◆	Планова численост:	153
◆	Заети щатни бройки:	141
◆	Изследователски състав:	107
◆	Хабилитирани учени:	62
◆	Нехабилитирани учени:	45
◆	Специалисти с висше образование:	28

ВЪЗРАСТОВО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ

ПРЕПОРЪКИ И ПЕРСПЕКТИВИ

- ◆ Дисбалансът между различните категории учени се запазва – броят на нехабилитираните учени е относително малък спрямо този на хабилитираните.
- ◆ През 2015 г. не са проведени нови хабилитации, поради което увеличаването на дисбаланса временно е преустановено.
- ◆ През следващото десетилетие почти половината от научния състав ще навлезе в пенсионна възраст.
- ◆ Броят на младите учени до 35 години е твърде малък – около една шеста от целия научен състав.
- ◆ Назначаването на успешно защитили докторанти с нужните качества ще има ключово значение за съществуването на Института.

НАЙ-ЗНАЧИМИ
ПОСТИЖЕНИЯ

НАЙ-ЗНАЧИМИ НАУЧНИ ПОСТИЖЕНИЯ

Разработени са новаторски философско-социологически методологически подходи, технологии и процедури за изследване, интерпретация и обяснение на противоречивите социално икономически процеси в трансформиращото се българско общество. Направените достижения засягат следните основни области на теоретичното познание:

- **Прогностични методи:** Nikolova, B. 2015. Youth And The Future: Could Normative Foresight Help Their Reunion? *Society*. Vol. 52, issue 3, pp.246-251; Nikolova, B. 2015. The Wildcard Event – Discursive, Epistemic and Practical Aspects of Uncertainty Being “Tamed”. *Time & Society*, April 2, 2015,.
- **Философия на науката:** Angel Stefanov. 2015. *Kant’s Conceptions of Space and Time and Contemporary Science* Montreal: Minkowski Institute Press.
- **Социология на неравенствата:** Boyadjieva, Pepka, Petya Kabackchieva. 2015. Inequality in Poverty: Bulgarian Sociologists on Class and Stratification. *East European Politics and Societies*. special issue on Class and Class Analysis After Communism; Kirov, Vassil, Hohnen, Pernille. 2015. Trade unions strategies to address inclusion of vulnerable employees in anchored services in Europe. *International Journal of Manpower*, 36, 6.

НАЙ-ЗНАЧИМИ НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПОСТИЖЕНИЯ

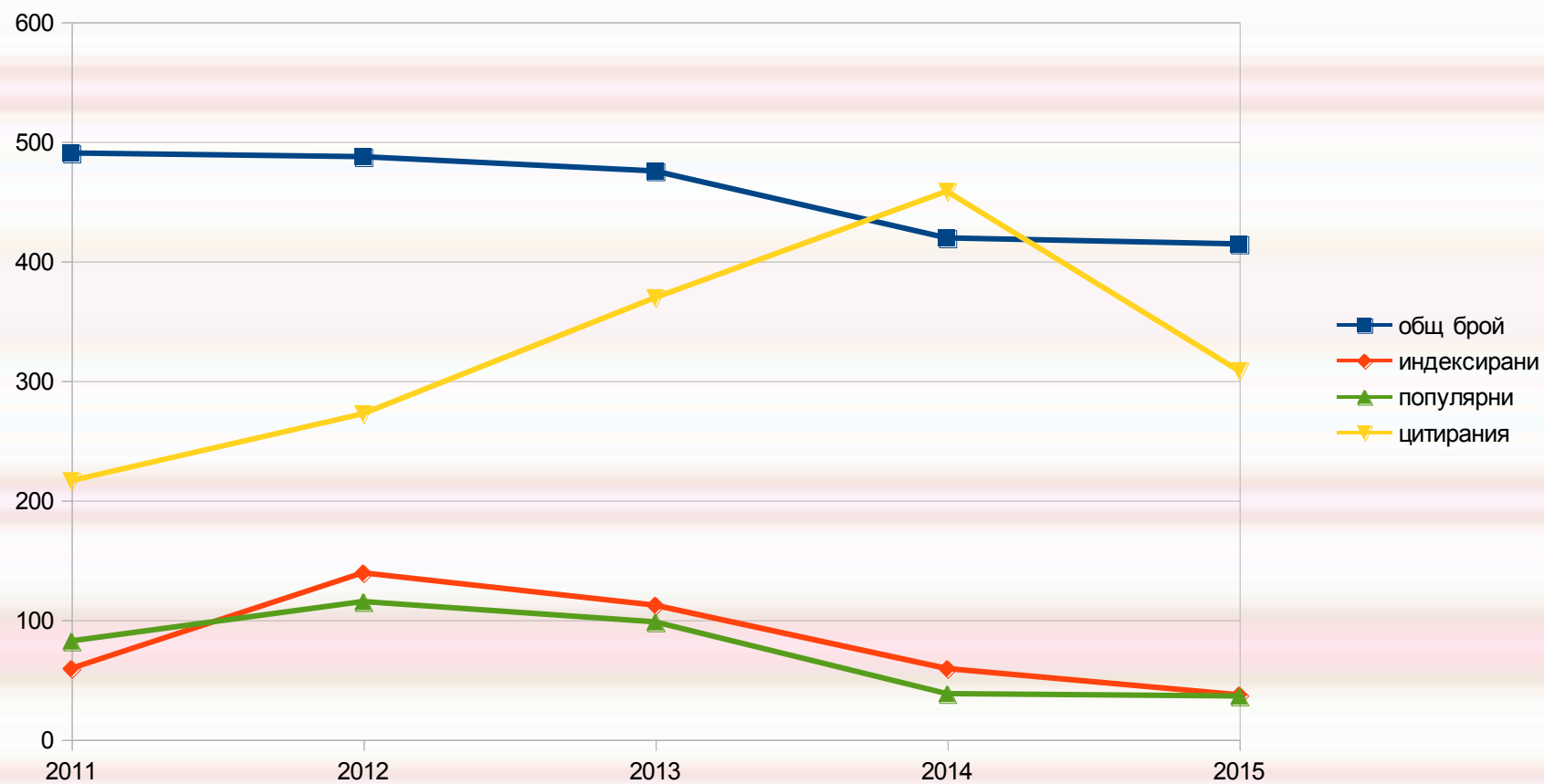
- **Приложна онтология:** Петров, В. 2015. *Процесуално философски приключения на приложната онтология*. София: Фондация „Човешката библиотека“; Petrov, V. 2015. *Dynamic Being. Essays in Process-Relational Ontology*. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.
- **Социални емпирични изследвания:** Съйкова, Св., Ат. Атанасов, Е. Ченгелова. 2014. *Социалните емпирични изследвания. Методологически аспекти*. София: Академично издателство “Проф. Марин Дринов”.
- **Социология на медицината:** Gancheva, V. 2015. Peanut exposure during pregnancy, breastfeeding and complementary feeding: perceptions of practices in four countries. *International Journal of Consumer Studies* 39(1).

ПУБЛИКАЦИИ И ЦИТИРЕНИЯ

ПУБЛИКАЦИИ: ОБЩИ СВЕДЕНИЯ *издадени (под печат)*

◆ Публикации – общ брой:	319 (54)
◆ Публикации в издания с импакт фактор:	5 (3)
◆ Публикации в индексирани издания:	37 (6)
◆ Публикации в неиндексирани издания:	257 (47)
◆ Монографии в България:	24 (1)
◆ Монографии в чужбина:	1
◆ Съставителство в чужбина:	3
◆ Научно популярни публикации:	36

ПУБЛИКАЦИОННА АКТИВНОСТ: ТЕНДЕНЦИИ

МОНОГРАФИИ, ИЗДАДЕНИ В ЧУЖБИНА

- ◆ Stefanov, A. 2015. *Kant's Conceptions of Space and Time and Contemporary Science*. Minkowski Institute Press.

В книгата е направена преоценка на Кантовото философско наследство относно неговите схващания за пространство и време както през докритическия, така и през критическия му творчески период. Теоретично са реконструирани концептуални положения, кореспондиращи с постановки в съвременната физическа и космологическа картина на света и е изявена пригодността на трансценден-талната концепция за пространство и време на Кьонигсбергския мислител за намиране на изход от проблеми в съвременната философия на времето.

СБОРНИЦИ, ИЗДАДЕНИ В ЧУЖБИНА

- ◆ Holtgrewe, U., M. Ramioul and V. Kirov (eds.) 2015. *Hard Work in New Jobs. The Quality of Work and Life in European Growth Sectors*. Palgrave Macmillan.
- ◆ Petrov, V. and A. Scarfe (eds.) 2015. *Dynamic Being: Essays in Process-Relational Ontology*. Cambridge Scholars Publishing.
- ◆ Raynova, Y. (ed.) 2015. *Community, Praxis, and Values in a Postmetaphysical Age*. Axia Academic Publishers.

ПУБЛИКАЦИИ В ИЗДАНИЯ С ИМПАКТ ФАКТОР

- ◆ Boyadjieva, P. And P. Kabakchieva. 2015. Inequality in Poverty: Bulgarian Sociologists on Class and Stratification. *East European Politics and Societies*, 625-639.
- ◆ Gancheva, V. 2015. Peanut exposure during pregnancy breastfeeding and complementary feeding: perceptions of practices in four countries. *International Journal of Consumer Studies* 39(1), 51-59.
- ◆ Kirov, V. and P. Hohnen. 2015. Trade unions strategies to address inclusion of vulnerable employees in 'anchored' services in Europe. *Journal of Manpower* 36(6), 848-887.
- ◆ Nikolova, B. 2015. The Wildcard Event – Discursive, Epistemic and Practical Aspects of Uncertainty Being „Tamed“. *Time and Society*.
- ◆ Nikolova, B. 2015. Youth and the Future. Could Normative Foresight Help Their Reunion? *Society* 52(3), 246-251.

ПРЕПОРЪКИ И ПЕРСПЕКТИВИ

- ◆ Броят на публикациите в издания с импакт-фактор се увеличава, но все още е силно неудовлетворителен. Очевидно, стимулите за ориентиране към публикации в такъв тип издания не са достатъчно силни.
- ◆ Броят на публикациите, определени като „популярни“, на учебниците и издадените справочни издания е много нисък, вероятно под средния за Академията.
- ◆ Резкият спад на цитируемостта вероятно се дължи не на обективни фактори, а на новата система за отчитане, която изисква повече данни.

МЕЖДУНАРОДНИ КОНФЕРЕНЦИИ,
СЕМИНАРИ И РАБОТНИ СРЕЩИ

МЕЖДУНАРОДНИ КОНФЕРЕНЦИИ, ОРГАНИЗИРАНИ ОТ ИИОЗ

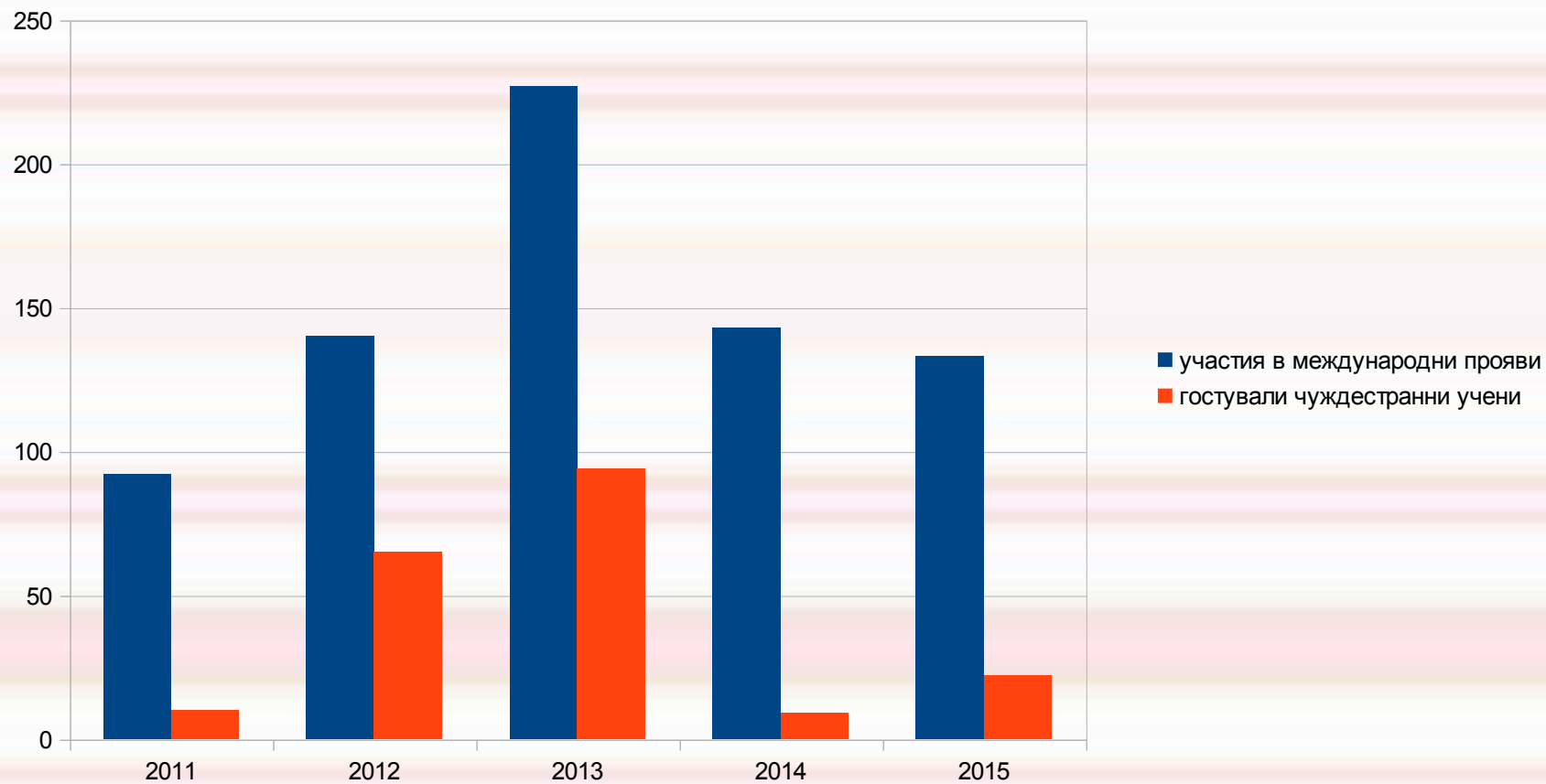
- ◆ Social Sciences in China and Bulgaria (24-26.04.2015)
- ◆ The Prüm Council Decision: Putting EU Fingerprint Cooperation in Socio-Legal and Geographical Context (12.05.2015)
- ◆ Education and Work (Un-)equal transitions (24-25.09.2015)
- ◆ Culture and Values in Late Modernity (8-9.10.2015)
- ◆ Middle Class, Education, Employment: The Contribution of the Social Sciences (4-5.11.2015)

ИНТЕГРАЦИЯ В ЕВРОПЕЙСКОТО ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКО ПРОСТРАНСТВО

ГОСТУВАЛИ ЧУЖДЕСТРАННИ УЧЕНИ:

- ◆ Общо 22 от 10 различни държави – Белгия, Германия, Китай, Полша, Румъния, Русия, Словакия, Финландия, Чехия и Швейцария.

УЧАСТИЯ В МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЯВИ И ГОСТУВАЛИ ЧУЖДЕСТРАННИ УЧЕНИ

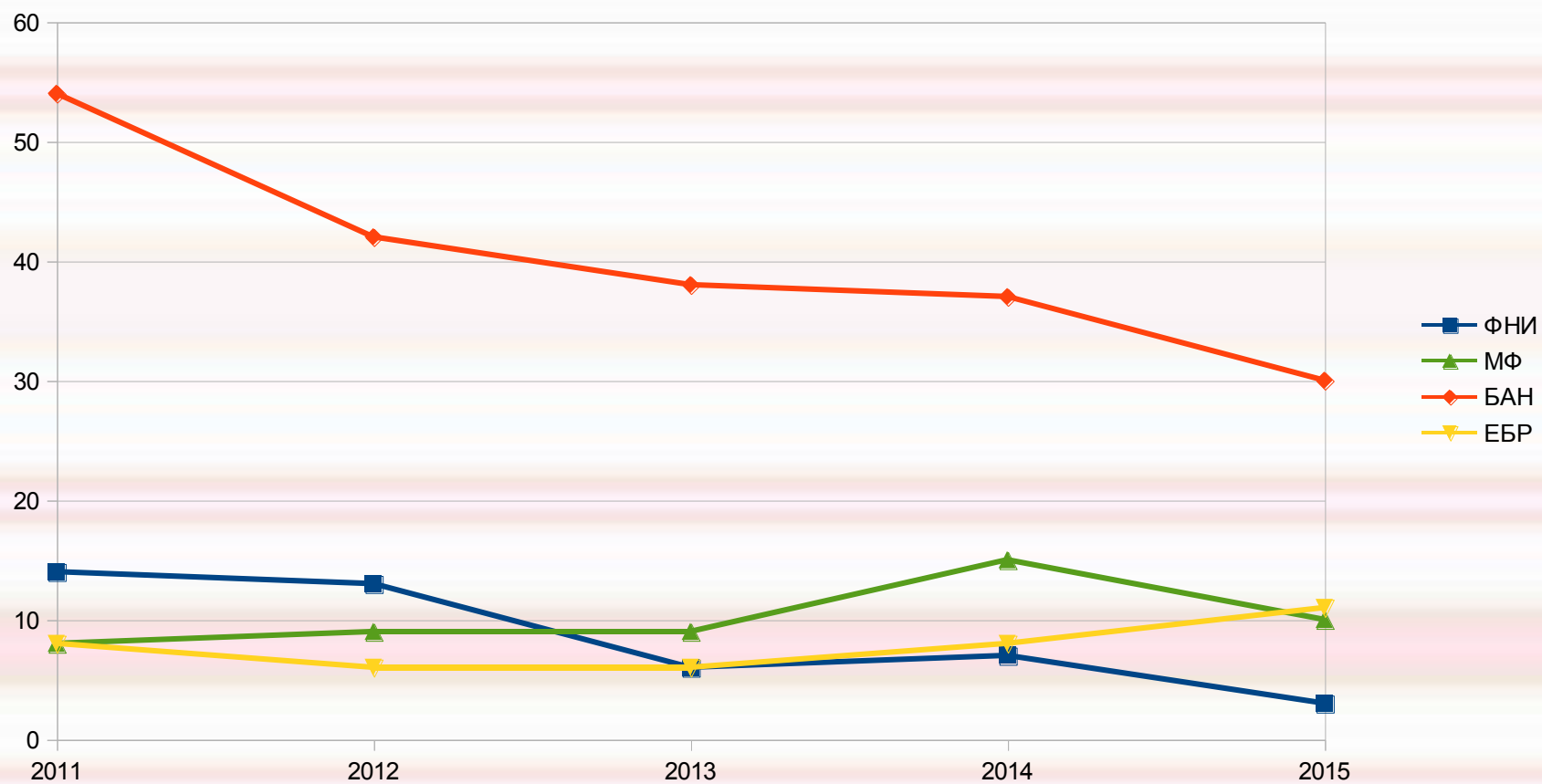

ПРОЕКТНА ДЕЙНОСТ

ОБЩА СПРАВКА

Общ брой текущи проекти:	56
Бюджетна субсидия:	30
Междуакадемични договори:	11
Международни фондове:	8
Фонд „Научни изследвания“:	3
Рамкови програми на ЕС:	2
По договори с национални институции:	2

Тенденции в работата по проекти

Проекти по рамкова програма „Хоризонт 2020“

- ◆ EXCEPT: *Social Exclusion of Youth in Europe: Cumulative Disadvantage, Coping Strategies, Effective Policies and Transfer*, ръководител на българския екип доц. д-р Мария Желязкова, 2015-2018.
- ◆ NEGOTIATE: *Overcoming early job-insecurity in Europe*, ръководител на българския екип проф.дсн Румяна Стоилова, 2015-2018.

Проекти, финансирани от други международни фондове

- ◆ *Youth in transition countries. Innovative potential, new context, new challenges and new problems*, ръководител на българския екип проф.дсн Пепка Бояджиева, 2014-2015 (Polish National Science Centre within international research projects: HARMONIA)
- ◆ *Социални неравенства и регионални различия при прехода от образование към заетост в България*, ръководител на българския екип проф. дсн Румяна Стоилова, 2012-2015 (Швейцарска национална научна фондация)

Текущи проекти, финансирани от ФНИ

- ◆ *Култура на дарителство в сферата на образованието: социални, институционални и личностни измерения*, ръководител проф.дсн Пепка Бояджиева, 2014-2016.
- ◆ *Здраве, качество на живот, неравенства. Състояние, взаимни влияния, тенденции и предизвикателства*, ръководител доц. Божидар Ивков, 2014-2016.
- ◆ Трите списания на Института също бяха финансирани от ФНИ по програма „Научна периодика“.

Проекти, свързани с оперативни дейности, обслужващи държавата

- ◆ *Опазване на ключови горски местообитания в България*, 2014-2015, финансиран от Българско дружество за защита на птиците, ръководител проф. Стоилова.
- ◆ *„Устойчиво управление на Национален парк „Пирин и резерват „Тисата. Разработване на Плана за управление на НП „Пирин за периода 2014–2023 г.“*, 2014-2015, финансиран по оперативна програма „Околна среда 2007-2013“, ръководител доц. Драганова.
- ◆ *„Столичани за състоянието и бъдещето на природен парк Витоша“*, 2013-2015, финансиран от Столична община, ръководител проф. Мантарова.

Проекти по междуакадемични договори и споразумения (ЕБР)

- ◆ Общо единадесет проекта с академични организации от Белгия, Великобритания, Македония, Полша, САЩ, Румъния (x2), Словакия, Чехия (x2), Тайван.
- ◆ Ръководители на проектите: Богдана Тодорова (x2), Веселин Петров (x2), Добринка Костова, Доротея Ангелова (x2), Люба Спасова, Кръстинка Петкова, Румяна Желева, Станка Христова.

ПРЕПОРЪКИ И ПЕРСПЕКТИВИ

- ◆ Устойчиво се увеличава броят на проектите по ЕБР. От друга страна,
 - Повече от половината проекти се ръководят от общо *трима* научни сътрудници.
 - Някои секции нямат никакви проекти по ЕБР за последните пет години.
 - Проблеми поради липсата на финансиране за пътни разходи и организиране на конференции.
- ◆ Наблюдава се трайна тенденция за намаляване на *общия* брой на проектите. Причини за това са:
 - Намаляване на броя на индивидуалните проекти.
 - Проблемите във функционирането на ФНИ.
 - Обективни пречки при кандидатстване с проекти по рамкови и оперативни програми, свързани с тяхната тематична насоченост.

ЭКСПЕРТНА ДЕЙНОСТ И ОТНОШЕНИЯ С ИНСТИТУЦИИ

ОТНОШЕНИЯ С ИНСТИТУЦИИ

Учени от ИИОЗ от дълги години сътрудничат на различни европейски и национални институции:

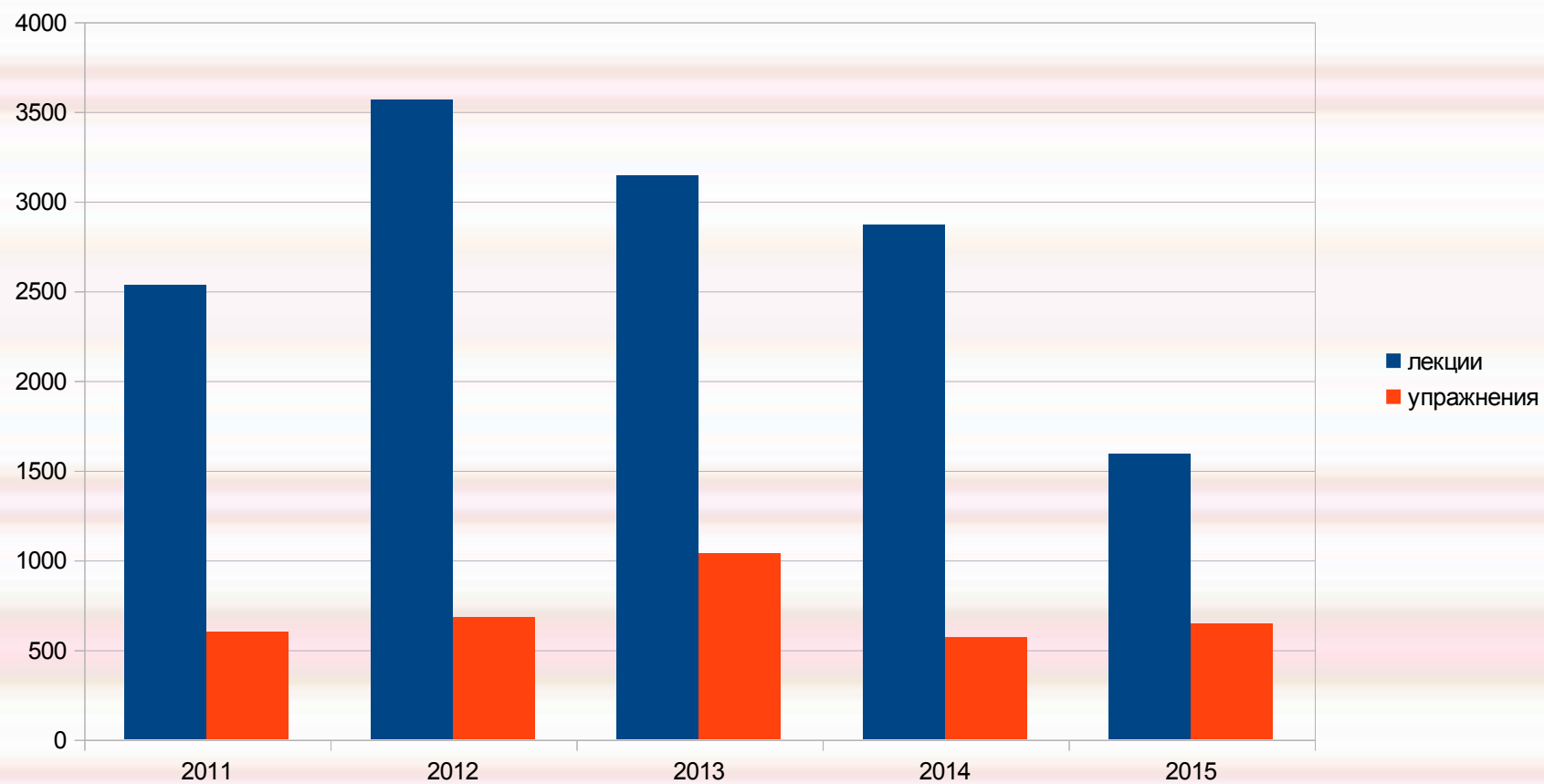
- Европейската комисия
- Европейската сметна палата
- Европейската анти-бедност мрежа
- Министерски съвет
- Министерство на образованието и науката
- Министерство на труда и социалната политика
- Националният статистически институт
- Националният съвет по социално включване
- Националната агенция по оценяване и акредитация
- Националната координационна група за учене през целия живот

ЕКСПЕРТНА ДЕЙНОСТ

За 2015 г. учени от ИИОЗ са изготвили общо **1130** (!) писмени материала, в това число **39** платени от външни източници експертизи, **48** рецензии и становища по процедури и **1043** други рецензии, в това число **43** рецензии за проекти и **961** анонимни рецензии. В това отношение се наблюдава най-голямо увеличение спрямо данните от предходни години.

ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ И ПОДГОТОВКА НА СПЕЦИАЛИСТИ

БРОЙ ЛЕКЦИИ И УПРАЖНЕНИЯ

ОБУЧАВАНИ ДОКТОРАНТИ

	2011	2012	2013	2014	2015
Към 1 януари	21	13	23	21	19
Към 31 декември	24	17	21	19	19
Отчислени	2	6	10	6	8
Зачислени	4	10	9	4	8
Защитили	1	6	12	2	4

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

- ◆ Броят на обучаваните докторанти остава устойчив и е много по-висок от средния за БАН. Необходимо е да се вземат мерки за запазване на високия дял на успешно защитилите в срок. Предвижда се създаденото наскоро Докторантско училище да съдейства за това.
- ◆ Създадените през периода регионални академични центрове би трябвало да съдействат за подобряване на сътрудничеството между Академията и университетите в сферата на образованието.

ИЗДАТЕЛСКА И ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ

СПИСАНИЕ „СОЦИОЛОГИЧЕСКИ ПРОБЛЕМИ“

- ◆ През годината са подготвени два редовни двойни броя и два специални:
 - Брой 1/2: **Музей на социализма: противоречия на наследството** в обем 464 печатни страници; водещи: Дарин Тенев и Тодор Христов.
 - Брой 3/4: **Макс Вебер: хоризонти на социологическия опит** в обем 392 печатни страници; водещи: Йоханес Вайс и Кольо Коев (ще излезе през януари 2016 г.)
 - Специален брой **Нехегемонистични социологии: от контексти към практики** в обем 328 печатни страници; водещ: Светла Колева
 - Специален брой **Civil Society, Politics, Solidarity: The Contribution of the Social Sciences**; водещ: Румяна Желева.

СПИСАНИЕ „ФИЛОСОФСКИ АЛТЕРНАТИВИ“

- ◆ През годината са подготвени и издадени в срок 6 книжки:
 - **Книжка 1** в обем 168 печатни страници; водещи Димитър Ганов и Николай Михайлов
 - **Книжка 2** в обем 176 печатни страници; водещи Доротея Ангелова и Мартин Табаков.
 - **Книжка 3** в обем 166 печатни страници; водещи Ерика Лазарова и Николай Михайлов
 - **Книжка 4** в обем 186 печатни страници; водещ Иванка Стъпова
 - **Книжка 5** в обем 184 печатни страници; водещи Юлия Васева и Валери Личев.
 - **Книжка 6** в обем 160 печатни страници; водещи Валентин Канавров и Кристиян Енчев.

СПИСАНИЕ „BALKAN JOURNAL OF PHILOSOPHY“

- ◆ През 2015 г. списанието издаде 2 книжки според предварителния си план. Първата беше тематична, посветена на темата за рационалността, а втората – от общ характер. Двете общо съдържат 21 статии, от които само 4 от български автори. През годината към редколегията беше добавен проф. Слободан Нешкович от Сърбия. Списанието се реферира и индексира в общо 10 бази данни и по този показател е значително по-добре представено от другите две издания на Института. Те са: CEEOL, EBSCO Discover, ERIH PLUS, Google Scholar, Julkaisufoorumi, Philosopher's Index, Philosophy Research Index, PhilPapers, ProQuest Summon, WorldCat Local.

ПРЕПОРЪКИ И ПЕРСПЕКТИВИ

- ◆ Финансирането на изданията на Института е затруднено поради проблемите във функционирането на Фонд „Научни изследвания“. Необходима е подкрепа за тях от страна на БАН.
- ◆ Би било добре публикуваните на български език издания на Института да предприемат стъпки за своето индексирание в престижни бази-данни. Това е трудно, но не и невъзможно.
- ◆ Институтът разполага с две библиотеки, които, за да бъдат използвани по-ефективно, трябва да бъдат оборудвани с компютри, предлагащи достъп до пълнотекстовите бази-данни, за които е абонирана Централната библиотека на БАН.

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО
СЪСТОЯНИЕ НА ИИОЗ

ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ИИОЗ ЗА 2015 г.

◆ НАЛИЧНОСТ В НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА:	434906 лв.
◆ ПРИХОДИ:	2353731 лв.
– Субсидия:	1789208 лв.
– Собствени средства:	564523 лв.
• По международни договори:	524552 лв.
• По договор с други организации:	7360 лв.
• Приходи за списанията:	11793 лв.
• Приходи от такси:	7768 лв.
• Приходи от наеми:	8840 лв.
• Македонски проекти:	5584 лв.
• Приход без подписан договор:	2347 лв.

ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ НА ИИОЗ ЗА 2015 г.

◆ РАЗХОДИ:	2420933 лв.
– Заплати:	1395667 лв.
– Плащания за персонал:	218347 лв.
– Осигуровки:	260409 лв.
– Стипендии:	72900 лв.
– Издръжка:	92996 лв.
– Разходи за ДС и ТБО:	8060 лв.
– Разходи за ДМА:	5745 лв.
– По договори с ЕС:	348677 лв.
– Трансфер за ЮЗУ:	18192 лв.
◆ ПРЕХОДЕН ОСТАТЪК:	367584 лв.

БЛАГОДАРНОСТИ

- ◆ Ръководството на ИИОЗ
- ◆ Научните секретари на ИИОЗ
- ◆ Отдел „Човешки ресурси“
- ◆ Счетоводен отдел
- ◆ Секретарите на секции
- ◆ Главните редактори на списанията на Института
- ◆ Всички колеги, които коректно и навреме попълниха своите данни в системата SONIX.